

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisu

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Niemelä, S. 2023. Ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä lisää innovointikyvykkyyttä työelämälle. Oamk Journal 106/2023. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023080292870>

Ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä lisää innovointikyvykkyyttä työelämälle

9.8.2023 - Niemelä Sami

Ammattikorkeakouluille on nähtävissä merkittävä rooli innovaatiotoiminnassa ja uusien ratkaisujen kehittämisessä. Soveltavalla TKI-toiminnalla ja jatkuvan oppimisen tarjonnalla ammattikorkeakoulut voivat olla mukana takaamassa kestävästä taloudellisesta kehityksestä. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman JATKUMO-hankkeen myötä Oulun ammattikorkeakoulu on yhdessä yhdeksän muun ammattikorkeakoulun kanssa sitoutunut tiiviiseen yhteistyöhön vastatakseen yhä vaativampiin yritysten ja muiden organisaatioiden tarpeisiin.

Länsimaisissa teollisuusmaissa taloudellisen hyvinvoinnin on jo pitkään ajateltu perustuvan niin sanottuun endogeeniseen kasvuun. Samoilla tuotantotekijämäärillä – joissakin tapauksissa jopa vähenevillä resursseilla – pyritään tuottamaan hyvinvoinnin turvaava arvonlisäys. Uudet ratkaisut, innovaatiot, ovat endogeenisen kasvun ytimessä, ja teknologinen muutos terminä kattaa laajan joukon erilaisia uudistuksia, jotka voivat näkyä toimijoille uusina tuotteina, tehostuvina prosesseina tai uudenaikaisina toimintatapoina. [1]

Ammattikorkeakoulut osana innovaatiojärjestelmää

On helppo todeta, että uusien oivallusten tai suoranaisten keksintöjenkin taustalla on hyvin erilaisia syntytarinoita. Ihmiskunnan historiasta tunnetaan runsaasti tapauksia, joissa keksintöprosessia voidaan aiheesta kutsua vähintäänkin epäsystemaattiseksi. Tästä huolimatta innovaatiotoiminnan tutkimus on osoittanut tiettyjen toimenpiteiden myönteisen vaikutuksen uusien, tehokkaampien ratkaisujen kehittämiseen. Toisin sanoen, tavoitteellisella kehittämistoiminnalla voidaan parantaa uusien innovaatioiden syntymisen todennäköisyyttä ja vähimmilläänkin TKI-toiminnalla voidaan nopeuttaa uusien ratkaisujen jalostusprosessia. [2]

Korkeakouluilla on keskeinen rooli innovaatiotoimijoiden ja -toimintojen muodostamassa kokonaisuudessa eli innovaatiojärjestelmässä. Perinteinen akateeminen perustutkimus on saanut rinnalleen laajan TKI-toiminnan osa-alueen, jota kutsutaan soveltavaksi

tutkimukseksi. Endogeenisen kasvun näkökulmasta juuri soveltava tutkimus voi olla hyvinkin ratkaiseva tekijä uusien, innovatiivisten ratkaisujen luomisessa. Suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä ammattikorkeakoulut ovat ottaneet merkittävän roolin soveltavan tutkimuksen osaajina. Ammattikorkeakouluille muodostuu usein varsin luonteva asema alueellisten innovaatiojärjestelmien rajapinnoilla – ammattikorkeakoulut toimivat tiiviissä yhteistyössä sekä perustutkimusta toteuttavien yliopistojen ja tutkimuslaitosten että yritysten ja muiden työelämäorganisaatioiden kanssa. [3]

Ammattikorkeakoulujen asema – ja vastuukin – innovaatiojärjestelmässä syntyy erilaisten toimintojen ja tehtävien kautta. Perustutkimuksen kannalta ammattikorkeakoulut ovat luonteva yhteistyökumppani TKI-hanketoiminnassa. Ammattikorkeakoulujen mukanaolo TKI-hankkeissa tuo soveltavan näkökulman perustutkimuksen lähelle, joskus jopa rinnalle, mikä taas uusien innovaatioiden ja niihin perustuvan hyvinvoinnin kannalta tarkoittaa innovaatioprosessin tehostumista ja usein myös ajallista lyhentymistä.

Innovaatiotoiminnan liittäminen osaamisen kehittämiseen parantaa TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Uudet ratkaisut muuntuvat uudeksi osaamiseksi, mikä vauhdittaa innovaatioiden leviämistä uusille toimialoille. Kun huomioidaan se, että ammattikorkeakoulujen tehtävässä nimenomaan korostuu opetuksen ja TKI-toiminnan yhteys, voidaan todeta, että ammattikorkeakoulujen osallistuminen innovaatiojärjestelmiin on varsin perusteltua.

Yritysten näkökulmasta ammattikorkeakoulut näyttäytyvät luonnollisesti toimijoina, jotka takaavat tulevaisuuden osaajien saatavuuden yrityksille. Ammattikorkeakouluista valmistuneet työllistyvät tyypillisesti oman ammattikorkeakoulun lähialueille, eli ammattikorkeakoulujen alumniit ovat osa alueellista innovaatiojärjestelmää. Myös osaamisen täydentämisen ja päivittämisen kannalta ammattikorkeakoulujen rooli on ilmeinen. Jatkuvan oppimisen kentällä ammattikorkeakouluihin kohdistuu suuria odotuksia. Alueellisina toimijoina ammattikorkeakouluilla on hyvät edellytykset vastata organisaatioiden tarpeisiin, ja vaikka koulutuspalveluiden rooli vaihtelee ammattikorkeakouluissa, on koulutuksen työelämärelevanssi joka tapauksessa ammattikorkeakoulutoiminnan keskiössä.

Toinen yrityksiä kiinnostava ja myös tyypillisen innovaatioprosessin kannalta olennainen ammattikorkeakoulujen voimavara ovat erilaiset kehittämissympäristöt ja -alustat. Ammattikorkeakoulut ovat historiansa aikana panostaneet erilaisiin laboratorioihin,

simulaatioympäristöihin ja testausmahdollisuuksiin. Korkeatasoisen osaamisen kehittämisen on katsottu edellyttävän kattavia oppimisympäristöjä, joissa korostuu mahdollisuus käytännön kokeiluihin. Näiden oppimisympäristöjen luontainen soveltuvuus myös uusien ratkaisujen kehittämisympäristöiksi on ollut omiaan tiivistämään ammattikorkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä.

JATKUMO-hankkeessa määritettiin yhteisiä näkemyksiä

Samalla kun nykyisen hyvinvointimme säilyttäminen näyttää edellyttävän yhä uudenlaisia innovaatioita ja yhä vaativampia kehittämistoimenpiteitä, ovat erilaiset megatrendit ja -ilmiöt haastaneet myös ammattikorkeakouluja tarkastelemaan omaa rooliaan innovaatiojärjestelmissä. Kestävä kehitys, resurssiviisaus tai vaikkapa väestön ikääntyminen ovat esimerkkejä suurilmiöistä, jotka edellyttävät kaikkien toimijoiden ponnisteluja ja saumatonta yhteistyötä.

Yksittäisen ammattikorkeakoulun näkökulmasta innovaatiotoiminta näyttäytyy yhä selkeämmin yhteistyönä eri osapuolten kanssa. Tässä kehyksessä ammattikorkeakoulujen keskinäiseen yhteistyöhön voidaan ajatella sisältyvän vielä tällä hetkellä runsaasti hyödyntämätöntä potentiaalia. OKM-rahoitteisessa JATKUMO-hankkeessa kehitettiin uusia toimintamalleja ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön tiivistämiseksi erityisesti yrityksille suunnattavissa palveluissa.

JATKUMO-hankkeessa kymmenen ammattikorkeakoulua on käynyt keskusteluja yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa ja etsinyt parhaita tapoja vastata haasteisiin. Hankkeessa kehitetty toimintamalli yhdistää asiakaslähtöisen, asiakkaan tarpeista lähtevän palvelutarjonnan ammattikorkeakoulujen ydinosaamisiin pohjautuvaan yhteistyöhön. Toimintamallin avulla ammattikorkeakoulujen vahvuuksia yhdistämällä voidaan vastata yhä vaativampiin kehittämistarpeisiin. Hankkeessa määritettiin sellainen yhteinen, jaettu näkemys toimintamallin luonteesta, joka parhaiten edistää itsenäisten ammattikorkeakoulujen yhteistyötä – asiakkaiden tarpeet huomioiden. Tällainen yhteisen ymmärryksen muodostaminen jo sinällään osoittautui vaativaksi, mutta samalla myös erittäin hyödylliseksi tehtäväksi [4].

Hankkeessa kehitetty toimintamalli tukee ammattikorkeakoulujen roolien vahvistamista innovaatiojärjestelmissä sekä osaamisen kehittämisen että kehittämisympäristöjen hyödyntämisen osalta. Toimintamallissa kuvatus yhteistyöprosessin lisäksi hankkeessa määritettiin konkreettisia tapoja ammattikorkeakoulujen yhteistyön toteuttamiseen. Toimintamallin voidaan ajatella kuvaavan ratkaisua, jossa on etsitty ja löydetty työnjakomalli, joka kunnioittaa korkeakoulujen itsenäisyyttä ja riippumattomuutta. JATKUMO-hankkeeseen osallistuneiden ammattikorkeakoulujen sitoutuminen yhteisen verkoston toimintaan myös hankkeen jälkeen osoittaa pyrkimystä pitkäjänteiseen yhteistyöhön. Hankkeessa kehitetty toimintamalli on esitetty kuviossa 1.

KUVIO 1. JATKUMO-hankkeessa kehitetty toimintamalli ammattikorkeakoulujen yhteistyölle työelämäpalvelujen tuottamisessa. Kuvio avautuu isommaksi klikkaamalla.

Yhteistyöverkosto jatkaa toimintaa hankkeen jälkeen

JATKUMO-hankkeessakin tunnistettujen tulevaisuuden haasteiden voidaan helposti nähdä pysyvän ammattikorkeakoulujen toimintaa ohjaavina tekijöinä. Alueelliset innovaatiojärjestelmät ja -ekosysteemit ovat taloudellisen hyvinvointimme ja kestäväen tulevaisuutemme rakentamisen alustoja. Toisaalta megailmiöt vaativat myös kansallisen innovaatiojärjestelmän tehokasta toimintaa.

Ammattikorkeakoulujen rooli alueellisissa innovaatiojärjestelmissä on jo pitkään ollut ilmeinen ja seuraavaksi onkin syytä tehostaa ammattikorkeakoulujen toimintaa kansallisella tasolla. JATKUMO-hankkeessa aloitettu verkostomainen yhteistyö on systemaattinen avaus ammattikorkeakoulujen roolin vahvistamiseksi. Tulevaisuudessa yrityksille avautuu mahdollisuuksia hyödyntää kunkin ammattikorkeakoulun erityisiä vahvuuksia soveltavassa tutkimuksessa, osaamisen kehittämisessä tai

kehittämissympäristöjen ja -alustojen osalta – yrityksen sijaintipaikasta tai yrityksen tarpeen haastavuudesta riippumatta.

Sami Niemelä

yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, TKI-yksikkö

Julkaisu on tuotettu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa [JATKUMO-hankkeessa](#)

- Hankkeen päätoteuttaja: Lapin ammattikorkeakoulu

- Hankkeen kesto: 1.8.2020–31.7.2023

- Tavoitteet: JATKUMO-hankkeen tarkoituksena oli ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön syventäminen ja jatkuvaan oppimiseen liittyvien palvelu- ja toimintamallien luominen. Yhteistyön myötä kullekin ammattikorkeakoululle avautui mahdollisuus tuoda esille omia kärkiosaamisiaan, jotka ovat kaikkien yritysten ja organisaatioiden saatavilla valtakunnallisesti.

- Toiminta-alue: valtakunnallinen

- Hallinnoija: Lapin ammattikorkeakoulu

- Osatoteuttajat: Oulun ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu, Centria-ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, LAB-ammattikorkeakoulu ja Humanistinen ammattikorkeakoulu.

- Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö

Lähteet

[1] Romer, P. 1990. Endogenous Technological Change. *Journal of Political Economy* 98 (5), 71–102. Chicago: University of Chicago Press.

[2] Longi, H., Niemelä, S. & Leppänen, T. 2020. Bridging the innovation system and industry development: experiments from Northern Finland. *International Journal of Innovation and Regional Development* 9 (2), 85–101. Hakupäivä 22.5.2023.

<https://doi.org/10.1504/ijird.2020.110515>

[3] Longi, H. & Niemelä, S. 2021. Drivers of the Innovation System and Role of Knowledge Application in Regional Innovation System – Case Oulu Region, Finland. Artika i Sever 42, 103–121. Hakupäivä 22.5.2023. <https://oadoi.org/10.37482/issn2221-2698.2021.42.103>

[4] Valvimo, R., Seppä-Kortelainen, S. & Kyrö, J. 2022. Yhteisen ymmärryksen aikaansaaminen ja ylläpito yhteishankkeessa on vaativaa työtä. Lumen 2/2022. Lapin ammattikorkeakoulun verkkolehti. Hakupäivä 10.5.2023. <https://blogi.eoppimispalvelut.fi/lumenlehti/2022/04/28/yhteisen-ymmarryksen-aikaansaaminen-ja-yllapito-yhteishankkeessa-on-vaativaa-tyota/>

METATIEDOT

Tyyppi: Artikkel

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 106/2023

Julkaisu vuosi: 2023

Tekijätiedot: Niemelä Sami

Oikeudet: [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023080292870>

Tiivistelmä: Korkeakouluilla on keskeinen rooli innovaatiotoiminnassa ja innovaatiotoiminta puolestaan mahdollistaa hyvinvointiamme ylläpitävän, kestävä kasvun. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Jatkumo-hankkeessa kymmenen ammattikorkeakoulua on kehittänyt yhteisen toiminta- ja palvelumallin, jonka avulla ammattikorkeakoulut voivat yhä paremmin tuottaa yritysten ja muiden organisaatioiden tarvitsemia palveluja. Mallin lisäksi hankkeen merkityksellisenä antina on ollut eri ammattikorkeakoulujen asiantuntijoiden yhteisen ymmärryksen muodostaminen erilaisten palvelujen roolista yhteiskunnan kehittämisessä.